Hic per triquadrum (36) regnabat (proh dolor) Orbem, A
Et genus humanum in ſua Regna dabat.
Jamque Sacerdotes, Reges, ſolemnica jura
Ceſſabant prorſus, hoſtia ſive ſacra.
Tum pius indoluit genitor, Verbumque ſalutis
Tranſmiſit Mundo, ut nos pius erueret.
Ille lavit proprio miſerans de ſanguine Mundum,
Dogmata clara dedit, juſtitiam docuit.
Infernique potens confregit numine valvas,
Eruit electos, Dæmonis arma tulit.
Inde ſuperna petens conſcendit in æthera victor,
Chriſticolûm nobis nomen habere dedit.
Quiſque cupit Chriſti nunc nomen habere, neceſſe eſt
Quo caput abceſſit, prendere certet iter. B
Quamvis dante Deo totus nunc Mundus abundet
Chriſticolûm turbis, Eccleſiæque fide,
Nec ſit opus Domini famulos pro nomine cædi,
Cùm paſſim Chriſti nomen in Orbe boët;
Et malè fida cohors, Domini quę dogma refutat,
Cuſpide Chriſticolo jam procul acta fugit;
Quamvis Eccleſiæ Patres, noſtroſque priores
Mors tulit atra quidem, nunc tenet aula Dei:
Morte licèt nequeamus, eos certemus ovantes
Corde ſequi puro, juſtitiaque, fide.
Diligat omnis homo fratrem, monitāte Johanne,
Quem videt, ut Chriſtū cernere mente queat.
Hic ait ad Petrum: Simon me diligis, an non?
Ter cui Petrus ait: ſcis quia temet amo.
Si me, Chriſtus ait, hortor, tu diligis, agnos C
Paſce meos, Petre, cum pietatis ope.
Ergo, Sacer, plebem noſtri eſt curare ſubactam,
Nobis quam Dominus paſcere conſtituit.
Tu ſacer Antiſtis, ego Rex ſum Chriſticolarum:
Servemus populum dogmate, lege, fide.
Addidit at Cæſar paucis hæc inſuper ore,
Quæ ſacer Antiſtis ſuſcipit aure pia.
Si tua jura (37) manent, Petri qui regmina curas,
Et vice partita paſcis ovile ſuum.
Sin aliud, penitus moneo, ut mihi cuncta Sacerdos
Edicas: faciam mox tua verba libens.
Ut mea progenies Petri ſervavit honorem,
Sic ego ſervabo, Præſul, amore Dei.
Mox verò famulum revocat *Heliſachar* (38) amatum, D
Aure ſonans cujus hæc pia dicta dabat:
Excipe, vade citò, & firmis hæc inſere (39) chartis,
Quæ volo perpetuò fixa manere quidem.
Cenſeo per Regnū noſtro moderamine ſeptum,
Atque per Imperium, dante Tonante, meum,
Ut res Eccleſiæ Petri, Sediſque perennis,
Inlæſæ vigeant ſemper honore Dei.
Ut priùs Eccleſia hæc Paſtorum munere fulta
Summum apicem (40) tenuit, & teneat volumus.

(36) Pro *triquetrum*, hoc eſt per tres partes orbis, ſive per totum terrarum orbem, quem in tres partes tunc dividebant, Americæ nempe tunc temporis plane ignota. E
(37) Scilicet: dic mihi, ſanctiſſime Pontifex, num jura (ſcilicet temporalia) Sancti Petri intacta ſint, an vero quiſquam ea minuerit, aut uſurparit.
(38) Fuit is Ludovici Pii Cancellarius, multaque proſtant ejuſdem Auguſti Diplomata, queis ſubſcribit *Durandus Diaconus ad vicem Heliſachar*. Appellatur autem ab Eginhardo & Agobardo *Presbyter & Abbas*. Et ſane multis Coenobiis ea aetate praefuit titulo *Abbatis*, ut mirari deſinamus noſtrorum temporum mores, ab iis minime abſimiles.
(39) Quas dolendum eſt, ante multa Secula periiſſe.
(40) Primatum Pontificis Maximi in Eccleſia Dei, atque illius archjeratica jura a Sancto Petro in ſucceſſores derivata, confirmat etiam Ludovicus Pius.

Creſcat honor Petri noſtro ſub tempore: crevit
Temporibus Caroli patris & utque mei.
Addimus at, Præſul, tantum eſt ut ſupra locutū,
Juſtitiam recolat qui ſedet arce Petri.
Hæc eſt cauſa, Sacer, qua te accerſire rogavi.
Adjutor fortis eſto beate mihi.
Tum Sacer ad cœlū palmis cùm lumina tendens
Orabat, recinens hæc quoque verba Deo.
O Dee celſitonans, qui regmina cuncta creaſti,
Nate ſimul Chriſte, Spiritus atque ſacer;
Tu Petre, qui cœli præclarus claviger exſtas,
Rete trahis populum ad cœlica Regna tuo,
Et vos Cœlicolæ, quorum nunc corpora Roma
Servat, & officia ſedula digna parat:
Ad populi regimen, Regni, Eccleſięque decorem
Servate hunc Regem ſecla per ampla precor.
Dogmate, Marte, Fide mores præcellit avitos,
Curat & Eccleſiam, Imperiumque regit.
Et Sedem Petri ſummo præditat honore,
Et Pater, & Sacer eſt, altor, & arma ſuis.
Hoc dicto celerans amplexibus hæſit amicis,
Lætus honore ſuo, munere ſive Petri.
Inchoat, & cunctis monitans dat juſſa ſilendi;
Ore benigna refert hæc pius orſa pio.
Roma tibi, Cæſar, tranſmittit munera Petri,
Digna ſatis digno, convenienſque decus.
Tum jubet adferri gemmis auroque coronam,
Quæ Conſtantini (41) Cæſaris ante fuit.
Accipit ipſe manu, verbis benedicit, & orat,
Stemmata (42) clara tenens, lumina panſa polo.
Qui regis Imperium Mundi, ſeclumq; gubernas,
Qui Romæ (43) cenſes Orbis habere caput,
Exaudi, precibuſq; meis, peto, flecte benignam,
Chriſte, aurem; votis Rex pie quæſo fave.
Adjuvet Andreas, Petrus, Pauluſque, Johannes,
Atque Maria Dei mater opima pii.
Induperatorem hunc Hludovvicum tempora longa
Servate: abſcedant triſtia cuncta procul.
Proſpera cuncta date, nec non peto noxia longè
Pellite: ſit felix, ſitque potenſque diu.
Hæc ait, & celerans ſe ſe convertit ad ipſum,
Atque manu tangit verticis alta ſacra.
Conferat Omnipotens, auxit, qui ſemen Habrahæ,
Ut videas natos, unde voceris avus.
Dedat progeniem, duplicet triplicetque nepotes,
Semine ut è veſtro creſcat opima ſeges,
Quique regant Francos, nec non Romamque potentem,
Donec Chriſticolûm nomen in Orbe ſonat.
Unguine ſuffuſo, hymniſque ex ordine dictis,
Cæſareo capiti mox decus impoſuit.
Hoc tibi Petrus ovans ceſſit mitiſſime donum,
Tu quia juſtitiam (44) cedis habere ſibi.
Tum videt Induperatricem ſociamque jugalem
Irmingat (45), prorſus ſuſcipit, atque tenet.
Per-

(41) Deſcribitur heic coronatio Ludovici Pii, quam & reliqui Francorum annales memorant ad annum 816. nemo autem praeter Poetam noſtrum Coronam tunc a Stephano Papa adhibitam tribuit Conſtantino Magno.
(42) Ideſt *Coronam* manu tenens.
(43) Qui deſtinaſti Romam eſſe caput Mundi.
(44) Scilicet, hoc tibi donum Petrus mittit, quia & tu ejus ſucceſſoribus concedis exercere jura ac juſtitiam in Populum Romanum: quo nomine deſignari arbitror temporalem auctoritatem, quam Imperatores Franci Pontificibus conceſſere in Urbem.
(45) Scriberem *Irmingart*: ubique enim *Irmingardam* video appellatam. Scilicet haec prima fuit Ludovici Pii conjux.